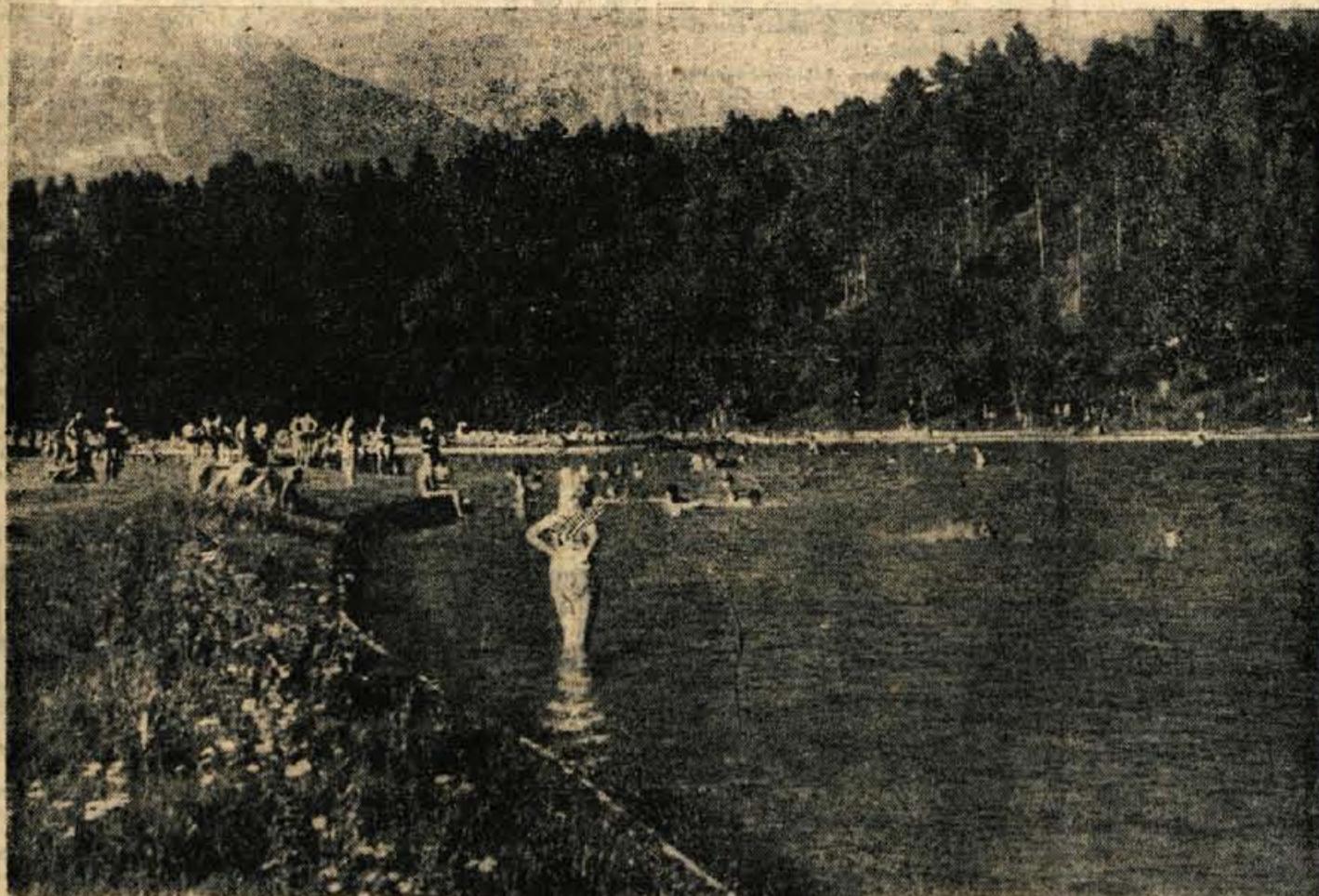

IZHAJA 98 PONEDELJKIH,
SREDAH IN SOBOTA - TE-
LEFONI: UREDNISTVO 24-75.
TAJNIŠTVO IN UPRAVA 21-90
- TEKOCI RACUN PRI KO-
MUNALNI BANKI V KRANJU
07-70-1-135 - LETNA NAROČNI-
NA 900 DIN, MESECNA 75 DIN.
POSAMEZNA STEV. 10 DIN

GLAS

GLASILLO SOCIALISTICNE ZVEZE DELOVNEGA LJUPSTVA ZA GORENJSKO

Dane je celo v senci polisnilo živo srebro nad trideset stopinj. Kopališča so počna, zato so si kopale izbrali jezera in reke. Sobov baje je prav primeren prostor za osvežitev

V veletrgovini Živila Kranj

Pred prvim obračunom

Sele dober mesec je od tega, kar se je 5 manjših trgovskih podjetij v kranjski občini združilo v trgovsko podjetje Veletrgovina Živila Kranj. Podjetje ima sedaj svojem sklopu razen gospodinjske podajalne še 47 poslovnic na razsežnem območju od Zabnica in Trboj do Podbrezja in Preddvora. Zaplošuje 280 ljudi.

Mesec dni za obstoj takorečkega podjetja ni veliko. Prihodnjem teden bodo gotovi prvi obračuni in na njihovi osnovi bodo lahko ugotovili prve uspehe. No, kljub temu pa sem v razgovoru z direktorjem maloprodajne tovarišča Poljšakom že lahko nasledila kopico novih načrtov, sprememb in problemov, o katerih je vredno spregovoriti.

VII. mednarodni sejem vin, žganih pijač in sadnih sokov

Najprej ocenjevanje

Zdaj je letos na pobudo nekaterih proizvajalcev žganih pijač organizacijski odbor za VII. mednarodni sejem vin, žganih pijač in sadnih sokov, ki bo od 26. avgusta do 3. septembra na Gospodarskem razstavišču v Ljubljani, odločil, da se v program tega sejma vključi tudi ocenjevanje vseh vrst žganih pijač.

Tako je v teh dneh pričela posebna mednarodna strokovna komisija ocenjevati vse vrste žganih pijač, likerje in sadne deserte. Za ocenjevanje je bilo med proizvajalci izredno zanimanje, kar nam priča veliko število prijavljenih držav in vzorcev. Na sejmu bodo sodelovali razstavljalci iz desetih držav, ki so predložili komisiji v ocenitev 142 različnih vzorcev žganih pijač, likerjev in sadnih desertov. Iz posameznih držav je bilo predloženih vzorcev: Anglija trije, Francija en vzorec, Madžarska dva vzorca, Romunija pet vzorcev, Italija dva, Nova Zelandija štiri vzorce, Grčija en vzorec, Zvezna republika Nemčija sedem vzorcev in Avstrija en vzorec. Veliko zanimanje je bilo med našimi domaćimi proizvajalci žganih pijač, ki so pričeli v predložiti za ocenitev kar 116 vzorcev.

Razglasitev rezultatov in podelitev zlatih, srebrnih in bronastih kolajn ter posebnega priznanja "Grand prix" bo v soboto, 26. avgusta, na dan slavnostne otvoritve VII. mednarodnega sejma vin, žganih pijač in sadnih sokov v Festivalni dvorani na Gospodarskem razstavišču.

Vida Tomšič med mladimi zamejci

BOHINJ, 10. avgusta. Na seminarju, ki ga je za mlade zamejce pripravil Centralni komite Ljudske mladine Slovenske, v mladinskem izobraževalnem centru v Bohinju, je danes dopoldne predavalna tovarišica Vida Tomšič o njej ustavil.

ZDRUŽITEV JE BILA VSESTRANSKO UPRAVIČENA

Ze pred zdržitvijo trgovskih podjetij smo pisali o vročini, ki upravljajo ta ukrep, zato naj tokrat navedem le najvažnejše. Za letos bo združeno podjetje lahko naložilo v sklopite 15 milijonov. Majhna trgovska podjetja skladov skorajda niso pozna, zato je to vsekakor lep uspeh. Ker se je 5 uprav združilo v eno samo, so lahko v upravi namesto prejšnjih 25, zaposlili le 12 uslužencev. Nikakor pa ne kaže pretreti, da bo tako močno podjetje lahko pomisli na večje investicije, o katerih do sedaj ni bilo govorja.

PRVI NAČRTI

Nič kaj razveseljuje ugotovitev, da kar ena tretjina trgovskih lokalov omenjenega podjetja ne ustreza potrebam sodobne trgovine. Pred časom so že začeli s poslopom in merjenjem teh starih prostorov, da bodo lahko izdelali načrte za preureditev. Nekje bodo lahko preuredili obstoječe lokale, marsikje bodo morali zgraditi nove.

V vse trgovine, kjer prodajajo delikatesno strobo, bodo skušali v bližnji prihodnosti montirati hladilne omare. Nujno bi jih potrebovali vsaj v 18 prodajalnah.

Prihodnji mesec bodo Živila Doba novo skladališče ob kranjski železniški postaji, ki ga izredno težko pričakujejo. Sedaj imajo namreč le 500 kvadratnih metrov skladališčne površine, ki otežčajo delovne pogoje. Novo skladališče bo imelo 2000 kvadratnih metrov površine.

NOVE SAMOPOSTREŽNE TRGOVINE V KRANJU

Najprej nameravajo urediti samopoštreno trgovino na Zlatem polju, pozneje pa še pri bodoči kranjski tržnici in obratu na Planini. Lokal v Prešernovi ulici bi bilo preuredili v trgovino z bonami. V opravčilo modernizacije lokalov naj navedem zanimivi podatki: poslovnična Hrana na Majstrovem trgu je imela pred adaptacijo povprečno 1 milijon 400 tisoč prometa mesečno, sedaj pa prodaja po mesec povprečno za 5 milijonov blaga. Svede gre del teh sredstev res na račun povisjanja cen in zvišanja kupne moći naših ljudi, vendar ne toliko, da ne bi bil viden vpliv prijetnega lokalna na privabljajoče kupci.

CENTER ZA IZOBRAŽEVANJE

Pri trgovskem podjetju Hrana, ki je tudi v sklopu Živila so že do sedaj večkrat prijevali tečaj za vajence v pomočnik. S temi tečaji bodo nadaljevali v okviru novega podjetja, saj bodo pri Živilih osnovati center za izobraževanje. Marsikateri vajenc, pa tudi pomočnik, ni kos sodobnih prodaj in se ne znajde med mnogo novih artiklov, zato bodo na večkrat posvetili obravnavi tehnične prodaje in poznavanju blaga. Ze letosino jesen bodo tako menijo začeti z gradnjo Potrošniškega centra na Planini, kjer se bodo šolali trgovski delavci. V sklopu tega centra bo sodobna prodajalna, v kateri bodo vajenci lahko sproti praktično preizkušali pridobljeno znanje.

EKONOMSKE ENOTE IN DELAVSKA SAMOUPRAVLJANJE TUDI V TRGOVINO

Ceprav imajo sedaj še ogromno dela z reorganizacijo, izboljšava-

mi in raznimi drugimi začetnimi problemi, pri Živilih niso pozabili na ekonomiske enote in na delavsko samoupravljanje. Prispevki so že vse potrebno, da bo v jeseni delo kar najlaže steklo. Uvedli so dve ekonomski enote. Prva obsega maloprodajno mrežo (vsaka poslovnična bo predstavljala eno obračunska enota), druga pa gospodinjsko prodajalno. Izvoljen je tudi centralni delavski svet, ki se bo v kratkem sestal.

POVISANJE OSEBNIH PREJEMKOV

Posebna tarifna komisija bo izdelala predloge osnovnih osebnih prejemkov, ki bodo služili kot akcentacija na izplačilo. Drugače bodo seveda nagnjeni po dosegrenem prometu. Predvidevajo, da se bodo osebni prejemki občutno dvignili. Po zadnji zdržitvi so se povisili približno za 20-25 odstotkov predvsem tistim, ki so bili zaposleni pri šibkejših trgovskih podjetjih.

M. S.

OBRAZI IN POJAVI

Zgodilo se je v tovarni... No, principio diskretnosti pa res ne bi kazalo postaviti ob zid. Naj zategadelj znamčim imo podjetja; pa tudi ljudi, ki so zamenili motiv za to zgodbico, ne bi rad obešal na veliki zvon. Končno gre zgolj za primer drzne (pa prijetne) poslovne prožnosti in nje več.

Pričnili so pasji dnevi in živo srebro v termometru je zagrizeno plezalo proti stropu. Doseglo je dolome trideset stopinj Celzija in ves tovarniški kolektiv - od vratnika pa do direktorja - vsi so si strirali potne strage.

Tistega jutra je sonce že za zatek neusmiljeno pripeljalo. Tudi računovodstvo ni pričezelo. Nekaj časa se je pahljal z Uradnim listom, nato pa se je sopibačo in preklipajočo odselek proti direktorjev pisarni.

Preklesalo, je možgani mi bodo zavreli, če bo ta pripeljka nekaj časa trajala, je pozdravil svoje predstojnika in se zavasil v naslanjač.

Direktor je samo prikimal in z

GLAS

MALA ANKETA
TEHTNI PRIGOVORI
GORENJSKI SEJEM JE DOSLEJ OPRAVIČIL SVOJ OBSTOJ IN GA LAHKO TUDI V PRIHODNJE, ČE BO IMEL LASTNE SEJEMSKE PROSTORE

Enačetje so se zapela vrata Gorenjskega sejma. Nobeno leto poprej pa ni bilo toliknega obiskova in prometa kot letos. To jasno kaže, da je sejem povsem upravičil svoj obstoj. O tem, kaj menijo potrošniki in predstojniki, je bilo doslej že dovolj pisanih.

- Murka - Lesce: »Razstavljalci pohištva in prodajalci v prihodnje vsekakor potrebovali večje prostore, katere bi lahko smotri na tudi večji poslovni uspeh. Zato pa bi bila potrebna tudi večja skladnica, ki bi zagotovila potrošnike, ki so jih razstavljalci dostavili na dom.«

Tovarna pohištva iz Novo Gorice pa pravi: »V prihodnje bi potrebovali razstavljalci pohištva večji prostor, ki naj bi tako aranžiran, da bi vsi paviljoni s pohištvo sledili drug za drugim. S tem bi pomagali potrošnikom, ki bi lahko izdelke posameznih podjetij laže primerjali, tako pa ceni kot tudi kvaliteti. Pogresali so skladni prostori za vsaj 5 vagonov pohištva. S tem bi omogočili kupcu, da bi mu kupljeno blago lahko takoj dostavili na dom.«

Kombinat »Vrbas« iz Vrbasa: »Z ozirom, da ima Gorenjski sejem iz leta v leto večji pomen, bi bilo nujno potrebno, da dobti tudi lastne prostore.«

Zadružni kombinat - Horgoš: »Solski prostori namena sejma ne morejo več zadovoljiti. Treba bi si bilo omisliti lastne sejemske prostore.«

- STIL - Koper: »Gorenjski sejem je posel že tradicionalen, in zato bi bilo vsekakor potrebno misliti na gradnjo lastnih objektov, ki bi lahko ustrezali namenu sejma. Dosedanj prostori so zlasti za proizvajalce pohištva neprimerni, saj je potrebno, da vsak proizvajalec razstavi vse kar proizvaja, in s tem omogoči tudi potrošniku, da si lahko kupi vse kar proizvajamo.«

- UZOR - Industrija plastike - Zagreb: »Edini predlog: izgradnja lastnih sejemske prostorov. Razen tega pa je isto podjetje že dodal na četrto vprašanje: »Kdor se je samo enkrat udeležil Gorenjskega sejma kot razstavljalci in predajalec, bo prav gojovo postal stalni sodilec.« - Podobni odgovor na četrto vprašanje je bilo še precej, skoraj vsi letosnji razstavljalci pa so objavili, da bodo sodelovali tudi prihodnjem letu.«

- Zadržni kombinat - Horgoš: »Solski prostori namena sejma ne morejo več zadovoljiti. Treba bi si omisliti lastne sejemske prostore.«

- Centromerkur - iz Ljubljane na primer meni:

- Zeleli bi imeti na prihodnjih sejmih na razpolago večji razstavnini ter prodajni prostor s primernim prostorom za dnevne zaloge blaga ter prostore za strežno osebje. Ceno prodajne blaga pa naj bi bile v prihodnje še bolj prilagojene namenu Gorenjskega sejma, čeprav je bila na tem v martsu dosegla.

- Na prvi dve vprašanji so razstavljalci odgovorili z najkrajšim odgovorom - »da«. Bilo je le nekaj izjem, ki so vsekakor upravičeni prigovarjale na račun slabbe organizacije prehrane uslužencev na sejmu, predvsem tištih, ki so bili zaposleni v razstavnini in prodajnih paviljonih.

Bolj konkretno pa so zastopniki 142 podjetij, ki so sodelovali na letosnjem sejmu, odgovorili na tretje in peto vprašanje.

- Kombinat »Vrbas« iz Vrbasa: »Z ozirom, da ima Gorenjski sejem iz leta v leto večji pomen, bi bilo nujno potrebno, da dobti tudi lastne prostore.«

- Zadržni kombinat - Horgoš: »Solski prostori namena sejma ne morejo več zadovoljiti. Treba bi si omisliti lastne sejemske prostore.«

- STIL - Koper: »Gorenjski sejem je posel že tradicionalen, in zato bi bilo vsekakor potrebno misliti na gradnjo lastnih objektov, ki bi lahko ustrezali namenu sejma. Dosedanj prostori so zlasti za proizvajalce pohištva neprimerni, saj je potrebno, da vsak proizvajalec razstavi vse kar proizvaja, in s tem omogoči tudi potrošniku, da si lahko kupi vse kar proizvajamo.«

- UZOR - Industrija plastike - Zagreb: »Edini predlog: izgradnja lastnih sejemske prostorov. Razen tega pa je isto podjetje že dodal na četrto vprašanje: »Kdor se je samo enkrat udeležil Gorenjskega sejma kot razstavljalci in predajalec, bo prav gojovo postal stalni sodilec.« - Podobni odgovor na četrto vprašanje je bilo še precej, skoraj vsi letosnji razstavljalci pa so objavili, da bodo sodelovali tudi prihodnjem letu.«

- SKRATKA, ZA GORENJSKI SEJEM JE VELIKO ZANIMANJE TUDI MED PROIZVAJALCI. NJIHOVA UGOTOVITEV, DA JE PERSPEKTIVA GORENJSKEGA SEJMA LE V NOVIH LASTNIH PROSTORIH, PA JE TAKO VELIKEGA POMENA ZA GOSPODARSKI USPEH SEJMA, DA JE NE GRE VEC ODLATI, TEMVEC DA JE TREBA TAKO POISKATI VSE MOZNOSTI, KAKO SE V NAJKRAJSEM CASU LOTITI GRADNJE LASTNIH SEJEMSKIH OBJEKTOV.

razpeto stražo tilčal v ventilator, ušesom in debelo pošiljino. Od kod pričarati podpise, ko pa so trije podpisniki od štirih (ostali je samo knjigovodja), odilis na mornarje. In jutri bo dan izplačil. Delavci bodo negovali, če ne bo denarja. Kdo bi si mislil, koliko pomeni včasih takle uštev podpis.

Knjigovodja je kot obreden vratal po možnih in iskal izhod iz zategne. Bolj ko je razmislil, manj domiseln je postajal. Napoved se je ves obupan zatekel k predsedniku delavskoga sveta. Potem ko sta premozgala vse možnosti, sta nenašoma našla čudovito pot iz stiske. Pravzaprav jima je ideja serviral komercialni direktor. - Ce noke Mohamed b. gori, mora gora k Mohamedu! Z drugo besedo: plačilne liste in ustista navlaka mora v Portorožu podpisovanje. In kdo pide po podpis? Svede knjigovodja.

Zdaj pa je prišlo do novih kombinacij. Knjigovodja se bo svede odpeljal na mornarje s tovarniškim avtomobilom. Ampak, da bi se peljal v tako velikem avtomobilu samo en clovek, res ne bi bilo v znamenju varčevanja. Razen tega bi se dan počitku na mornar prilegel tudi komu drugemu. In tu sta bila je komercialni direktor in predsednik delavskoga sveta. Cemu ne bi tudi ta dva za en dan pobegnila sončni pripeki.

Se tisto popoldne imajo potezni potnik in plačilni listi proti Portorožu. Nič ne de, če si bodo zaračunali dnevnice. Vse gre na račun poslovne sposobnosti.

S. S.

Obroč pod Triglavom

Bilo je avgusta 1942. Nemci so že dalj časa zasedovali Gorenjsko. Njihove akcije na bohinjski proggi so jih vznenimljale in jih ovirale pri načrtih. Zato so prehajkali in pretaknili skoraj vse Jelovico, toda čote niso našli nikjer. Zato so se lotili da področja pod Triglavom. Nekd podleži jim je bila izdal partizansko taborišče. Kljub temu, da tam takrat ni bilo čete, so v taborišču vendar našli štiri speče partizane. Počasi in previdno so Nemci leži v kotaču, kjer je bilo taborišče. Potem so previdno stiskali obroč. Zajeli so stab Gorenjskega odreda, in sicer: Poldeta Stražarja, Franca Potočnika, Ernesta Zajderja-Izotra ter kurirja Ivana Bernarda.

Nemci so bili prijetno izmenadni. Celo poigrati so se hoteli z zajetimi partizani. Vrhli so bombe. Partizani so se v trenutku zbudili, spoznali resnost položaja

in skušali najti izhod. Polde Stražar je imel v žepu neko zaupno pismo. Tega je hotel skriti pred Nemci, kajti v njem je bilo zadnje Jožetovo narocilo. Duševno priseben je hitro zmedkal pismo v kroglico in jo pozri. Med treskanjem bomb in sikanjem rafalov je zatem omahnil. Nemci so brž pretekli k njemu. Po naslikih na rokavu so spoznali, da je to partizanski voditelj. Toda bili že mrtvi. Brž so mu pretaknili vse žepe in liskali karkoli. Toda niceser niso našli, kar bi izdal partizanske načrte. Pismo je bil pogoljni tik pred smrto.

Zraven njega sta omahnila tudi France in Ivan.

Gorenjska četa je bila takrat daleč in njeni bori niso niti slušali, kaj se je bilo zgodilo. Za to so zvedeli šele, ko so naleteli na Izokta. On je bil edini, ki se je bil rešil. Pognal se je bil preko previza in se po golem naključju rešil smrto. Toda padel je pozneje v huden boju z Nemci na Žirovskem vrhu.

Beležka

OSTANKI ZA ZAVESAMI

Na Gorenjskem najmaje je imela tudi tovarna Tiškanina svoj paviljon, v katerem je bil prejcešen način zaradi ostankov blaga, ki so jih tu prodajali. Pretekel ponedeljek sem se todaj jaz odpeljal v Kranj, da kupim nekaj ostankov na kilogram. Že ob 8. uri sem bila pred vratom tega paviljona. Ko je vratar odpiral je že povedal, da ostankov ne bo. Uslužbenec pa so izjavile, da bodo verjetno ob desetih. Ob desetih so prodajali blago za pižame. Ko smo spet povprašali, če bo kaj ostankov, so odgovorili, da verjetno ob 12. uri. Nekaj najzajtrajnejših je šakalo daide; bide smo tri starejše žene. Za zaveso se je sišalo šepetanje da kakajo smo še 3 ženske. Čuvaj je med našim čakanjem prišel večkrat v ta prostor in izmenjal pogled s prodajalkami. Na ponovno vprašanje smo prejele odgovor, da sedaj najtrž ne bo nič. Vse skupaj se nam je zdelo sumljivo; ura je kazala že štiri popoldne. Tedaj sem jaz in še ena tovarišica videle, kako je uslužbenka prinesla izza zaveso zavitek in ga oddala neki tovariški, ki je hitro odšla. Ko smo omenile poslovodkinji, da je najbrž imajo zanke, je ta dejala, zakaj sploh čakamo, saj nam nihče ni reklo, da bodo delili ostanke. Ostanke steče imajo, toda le za gasilce in čuvanje, ki dobijo blago zadnjih dan sejma. Se prej pa je omenila, da dan ne bo nič, pač pa drugi dan zlitraj. Opazile smo, da je bilo drugim uslužbenikom zelo nerodno ob ravnanju njihove poslovodkinje. Ali je to odnos do potrošnika?

AKTIVNOST BLEJSKIH TABORNIKOV

Bled. Taborniški odred »Jezerski biser« se pridno pripravlja na prelavo ob 20-letnici revolucije; ta bo 2. in 3. septembra na Bledu. Povabljena so vse taborniške društva Slovenije. Ob tej priložnosti bodo razvili svoj prapor; vstrela se bodo tudi tekmovanja v športu za prehodni pokal Bleda.

Gostilice v Podvinu. V prijetni senci se gosti kar radi odpočijo.

NESREČE

DVOJNA SMRT V BLEJSKEM JEZERU

V torek popoldan se je na Blejskem jezeru pripetila huda nesreča, ki je zahtevala dve smrtni žrtvi. Mijo Popović 33-letni ekonom Kmetijske sredine sole in Nenad Ostojić, 18-letni učenc Srednje ekonomske šole iz Sabca, sta našli smrti v globinah Blejskega jezera.

Ponesrečenca sta skupaj z ostalimi rojaki preživljala počitnice na Bledu. Večja družba, Popović s svojim osemletnim sinom, Ostojić s svojim Spašo Grbilo, so si v torek popoldne okrog 17. ure sposodili v grajskem kopališču čoln, predpisani za štiri osebe, in se odpreljali proti otoku. Edini plavalec v tej skupini je bil Spašo Grbilo. Vsi ostali so bili neplavali. Čoln je bil usposobljen za vožnjo. Do

sredine je vesil Nenad Ostojić. Do takrat je bilo vse v redu. Sreda vožnje pa je predal Ostojić vesila Popoviću in se ob strani čolna spustil v vodo, čeprav ni znal plavati. Kmalu se je začel potapljati. Mijo Popović, ki je dojel bližajoče se nevarnost, mu je hotel pomagati in mu pomolil roko v vodo. Roki pa se nista dosegli. Iz neprevidnosti se je Popović najbrž nagnil preveč čez čoln in padel v vodo. Rezultat je bila, da se je čoln prevernil. Vsi štirje so se znašli v vodi. Osemletnega Popovićevega sina Ljubomira je obdržal na vodi edini plavalec Spašo Grbilo. Ostala dva pa sta utonila. Trupli ponesrečenecu se niso našli.

V četrtek popoldne je bila po grebna svetavnost na Blejskem jezeru. Okrog 5. ure popoldne so se s čolni odpeljali na kraj nesreč.

Kranj, 11. avgusta. Na oddelku za nstrandje zadeve OLO Kranj smo zvedeli, da se je na območju Kranja pripetilo v 24 urah od 10. do 11. avgusta le 7 prometnih nesreč, ki pa so bile vse lažjega značaja; le nekaj prask in malenkotna škoda.

Tovarna čevljev Peko Tržič se pripravlja na prihodnje sezone

Presenečenja na nizkih petah

POT OD MODELA DO ČEVLJA ZA POTROŠNIKA JE DOLGA IN NEVARNA

Že od nekdaj veliko razmišljam o čevljih. Privatno ali službeno. Privatno največ zaradi tega, ker klub izredno močni »mopedicizaciji« in »štekozacijski našega ljudstva« še vedno uporabljajem dokaj zastarelo prometno sredstvo — no. In ker imamo noge tudi za to, da nanje obujemo čevlje in se ti čevlji na takih nogah, ki veliko hidijo, hitro pokvarijo, moram (za razsežnost mojih osebnih prejemkov) občutno prevečkrat hoditi od izložbe do izložbe in premišljavati o čevljih. Na primer takole: »Tisti čevlji bi se kar bili, če bi bili v ustrezni barvi. — Skoda da mimo onile tako visoko peto, sicer so prav solidni. — Zajal je uporabljajo tako neokusne okraske! In podobno. Takole vsakokrat premišljujem, potem pa vstopim in kupim čevlje, ki mi sicer niso všeč, a ne morem izbirati. Iz tega je torej lahko razvidno, da sem največkrat slabje volje, kadar privatno razmišljam o čevljih.

Sicer pa to ni niti toliko pomembno, ker sedaj ne kupujem čevljev, ampak sedim za pisalnim strojem. Zatorej naj najprej napišem, kje so vzroki, da sem začela o čevljih tudi pisati.

Kar pomnim so na razstavah in sejnih prizvajalcih prikazovali izredno lepe potrošniške artikle, ki so nam uspešno dokazovali, kaj vse zmorce izdelati naši prizvajalci. Vendar razstavljeni predmeti potrošnikom zavedeno niso

bili dosegljivi, ker so jih pač izdelali le za razstavo. V zadnjem času pa je začela močno prevajati zahteve, da naj razstave in sejne seznamijo potrošnika z novimi izdelki, ki se zanj pripravljajo in jih bo v najkrajšem čas-

tu lahko kupil.

Prav zato sem se na januarskih sejnih Moda 1961 v Ljubljani poznamida pri nekaterih razstavljalcih z Gorenjsko, kakšna usodočača razstavljeni blago. Najbolj sem bila vesela izjava predstavnika tovarne Peko, ki je dejal: »Vse te modelle smo vzel iz tekoče proizvodnje za spomladanske mesece in bodo kmalu v trgovinah.«

Pomlad je že mimo, omenjeni čevlji pa še do sedaj nisem zaščitila v izložbah Pekovih produkcij. Zato je seveda razumljivo,

da sem si tudi modele na Gorenjskih sejnih ogledovala s precejšnjim mero nezaupanja, čeprav so mi bili všeč.

Tudi drugim obiskovalcem sejnih so ugajali, vendar jih je veliko priporomnilo: »Kaj nam pomaže, naj jih tako ne bodo izdelovali!« Ker tudi pri temeljitem pregledu kranjskih izložb (posebno z ženskimi čevljili) skorajda nisem zasedla čevljev modernejših oblik, sem se namenila pisati o tem, da naši čevlji močno začas-

Ljudje in dogodki

Svet, ki v njem živimo

Odgovorni urednik »Borbic«. Jože ne rešujejo, so neprestana potencialna. Smo je objavil vrsto člankov, ki na nevarnost. Stabilnosti miru na svetu sploh ni, kar se najdoločuje. Zaradi zanimivih pogledov, ki vidi po tem, da se mednarodno življenje giblje v začaranem krogu in valovanju izmeničnega mednarodnega zastrovanja in popuščanja napetosti. Ali je v takih razmerah lahko zagotoviti mir? Ali je možna mirljubna blokova. V tem je tudi bistvo problema.

Zivimo v času, ko hrata vojaška sila in sila napadlo zelo pomembno vlogo v mednarodnem življenju. Nato sprotna sila v vojaško politične grupacije držav so dejstvo. Mednarodno življenje se razvije večinoma v okviru in pod pritiskom hladne vojne in neprestano grozi nevarnost vojne katastrofe.

Na mednarodno življenje neprestano vplivajo dediščine v zvezi s številnimi neresničnimi spornimi mednarodnimi vprašanji. Stara nedemokratična praksa, poskuši dominacije, hotenja po hegemoniji, vmešavanje v notranje zadeve — vse to je še naprej sestavni del današnjega dogajanja na mednarodnem področju. Na vseh končih sveta so akutna in pritajena žarišča novih spopadov. Vsako izmed njih, kar tudi številna neresna mednarodna sporna vprašanja, ki jih

naslige mir. Cutimo, da pravi mir zahaja mnogo več, kot je pasivno sožitje, kot je vzoredni miren obstoje raznih držav, zaprtih v lastne meje in v okviru vojaških zvez ali blokov. V tem je tudi bistvo problema.

Tu in tam se sledijo opombe, da smo Jugoslaveni s tem, da si prizadavamo za mirljubno koeksistenco, nepopravljivi idealisti, ki ne upoštevamo resničnosti današnjega sveta. Tisti, ki nam očitajo pomankanje občutka za resničnost trdlo, da je na svetu, razdeljenem na bloke, mogoč izvajati samo blokovske politike, ter da je mogoče na politiki sil odgovarjati samo s politiko sil. Ti tako imenovani realisti si prizadavajo dokazali, da je vsaka država postavljena pred edino realno alternativo: vključiti se v prvi ali drugi blok.

Ce bi bilo res tako, kakor govorijo namislieni realisti, potem bi bila nevarnost spopada na svetu neprestana. Kajti je bi bila možnost odreditve samo za enega izmed običajev, potem bi se blokovska vspopusta vseča v prostoru. Ce bi bila edina odločitev v sodobnem mednarodnem življenju blokovska polarizacija, potem bi bili pogledi slo-

TE DNI PO SUETU

INDIJSKI PETLETNI NACRT — V Spodnjem domu indijskega parlamenta so predložili osnutek petletnega načrta gospodarskega razvoja Indije. Indijski petletni načrt določa investicije v znesku 104 milijarde rupij. Glavni cilj razvoja industrije je dvigniti blagostanje v deželi na ravni, ki odgovarja srednjemu razvitu državam.

LONDON NEZADOVOLJEN S PARISKO KONFERenco — Britanski zunanjinski minister lord Home je takoj po zaključku posvetovanja pojasnil rezerviranje stalitve do pogajanj s Sovjetsko zvezo. Po mnenju britanskega zunanjega ministra je napačno misli, da je s pogajanjem moč uvesti vse, kar je v začetku spodbujal sporazum, tedaj so pogajanja bolj skodljiva, kar je jih sploh ni.

GOVOR HRUŠČEVA — Sovjetski premier Nikita Hruščev je v povorjil, da sovjetska vlada meni, da po podpisu separativne pogodbe Sovjetske zvezde in drugih dežel socialistične tabora z Nemško demokratično republiko ne bo prisko do vojne, ker lahko po njegovih besedah »amo noroc odgovorni na tak korak z vojno. Hočemo mir za sebe in za druge. 2. svetovno mirovno pogodbo z Nemčijo zaradi miru, je izjavil sovjetski premier in dodal, da nobene grožnje ne bodo zaustavile ZSSR, da je ne bi podpisala 3. letos.«

HRUŠČEV BO OBISKAL MAROKO — Premier Hruščev je sprejel povabilo na obisk Maroka. Povabilo kralja Hassana II. je izročil premier Hruščev maroški veleposlanik Ben Abis. Hruščev je pred kratkim sprejel tudi povabilo na obisk Tunizija in Sedan.

RAZGOVORI NEMŠKEGA OBRAMBNEGA MINISTRA — V zahodnih krogih so ocenili kot »nenavadne« razgovore zahodnonemškega obrambnega ministra Straussa z generalnim sekretarjem NATO pakta Stikkerjem. V teh krogih menijo, da je prisel Strauss v Pariz tudi zaradi tega, da hi se s Stikkerjem pogovarjajo o povečanju zahodnonemških vojaških obveznosti do NATO pakta.

ODPOVEDAN OBISK — Uradno so sporočili, da je odgovoren obisk predsednika Kasabuvaba v Nigrijiji. Obisk so odložili za kasneje.

IRAK VZTRAJAL PRI SVOI ZAHTEVI — Vlada v Kuvaitu je zahtevala, naj sporodijo članom Varnostnega sveta, da Irak še nadaljuje vztrajalni zahtev, da se pomesti na jezeru vencu. To sporodilo vsebuje žarcjavko, ki so jo sinovi poslali Zdrženim narodom in ki trdi, da iraško stališče zaostrejo položaj.

IZGONI ZI KMECKIJH ZADRUG — Agitacija za izstopanje iz kmeckih deželov zadrug v Nemški demokratični republike, ki izhaja — tako pravijo v Berlinu — iz volunških in drugih soražnih sredizem v Zahodni Nemčiji in v zahodnem delu Berlina, je dobila za razmere v Vzhodni Nemčiji nenavadni epilog. Člani kmeckih delovnih zadrug in delavci strojnootraktorskih postaj namreč zadnje čase izključujejo vse člane, ki odkrito nastopajo proti kolektivizaciji in propagirajo za izstop iz zadrug.

HOLANDSKI KREDIT JUGOSLAVII — V Haagu so bila končana pogodba med predstavniki FLRJ in holandskega kreditnega društva jugoslovanskega življenja in zavzetja v zvezi z uveljavljanjem reforme deviznega in zunanjetrgovinskega režima. Po končanih pogajanjih so podpisali sporazum, na podlagi katerega je holandska vlada odobrila Jugoslaviji blagovni kredit v znesku 20 milijonov goldinarjev. S tem sporazumom se je holandska vlada pridružila nekaterim drugim evropskim deželam in ZDA, ki so skupaj z mednarodnim monetarnim fondom že podpirajo uveljavljanje devizne reforme v Jugoslaviji.

POKOLI V SEVERNI RODEZIJI — V severni Rodeziji je policija v sporodilu z domaćini pri kraju Cinapu ubila tri Afričane, enega pa nevarno zadrževala. Razen tega je bilo več primerov drugih sabotaž in na to področje so oblasti posredovali vojske okrepitev.

ZASLJEVANJE ANGOLSKIH BEGUNCEV — Dva člana tujnega pododbor OZN za Angolo sta prispevali iz New Yorka v Leopoldiville, da zberejo od zasljevanja beguncov v tej portugalski koloniji.

Kongoska vlada je dovolila članom pododbor, da se sestanejo z begunci. In odpotujejo v nekatera važnejša sredizem, kjer se nastanijo begunci.

pomočjo kooperantov, ki imajo manjši strojni park in si lahko privoščijo izdelavo manjše količine čevljev enega modela.

S tem pa seveda ni rečeno, da v Peku ne morejo narediti kakršnih koli čevljev, seveda pod pogojem, da dobijo dovolj veliko narocišči, da se izdelava izplača in čevljiv niso predragi. Prav tu pa morda tiči vzrok za to, da marsikater čevelj iz kolekcije tovarne Peko vedno ostane le model. Na žalost se mi močno dozvede, da je med temi neuspešnimi modeli vse preveč takih, ki jih mnogi nati potrošniki pogrešajo.

Obisku v tovarni sem si na primer lahko ogledala tudi kolekcijo jesenskih izdelkov, ki res zasedajo več polovico parov. Poleg tistih s ženskimi parov. Posebno višje je bil če

Puljski festivalski ogenj je ugasnil

Priznanje slovenski filmski ustvarjalnosti

Letošnji festival jugoslovanskega filma v Pulju pomeni zmagovanje za slovensko filmsko dejavnost — priznanje Francetu Stiglicu, Veljku Bulajšicu, Jožetu Bablju, Radešu Novakoviču, Boštjanu Hladniku, Duši Počkajevi, Mihi Balohnu, Aloju Srebreniku in ostalim. Veliko zlato areno in diploma za film leta si enakopravno delita France Stiglic za »Balada o trobenti in oblaku« in Veljko Bulajšič za »Vzkipelo mestov«.

Festivalna publike ni bila zadovoljna z oddelitljivo žirijo.

Letošnji festival jugoslovanskega filma se je končal z zmagovanjem slovenske filmske ustvarjalnosti in je z podobljivo nagrad izrecena popolna zupnica resnim prizadevanjem Triglav filmu. Še niholi ni bilo na nobenem festivalu tolifko razpravljanje in ugibanja, kateri film bo proglašen za film leta. Vsi tisti, ki so dojali prvi dan festivala prednost Belajševemu filmu »Vzkipelo mestov«, so to napovedovali pravilno, prav tako se pa tudi tisti, ki so postavili slovenski film »Balada o trobenti in oblaku« na pivo mesto, niso zmordili.

Lanski nagrajenc Veljko Bulajšič si je s filmom »Vzkipelo mestov« in Francetu Stiglicu s filmom »Balada o trobenti in oblaku« zagotovil Veliko zlato Areno in diplome filma leta. To nagrada si oka režisera delita enakopravno. Slovenski ustvarjalci so odnesli vrsto nagrad, kar je pa tudi priznanje in zupnica resnemu prizadevanju Triglav filma, ki je za letošnji festival v Pulju dal najboljše ustvarjanje.

Veliko srebrno Areno je dobit film »Veselice« v režiji Jožeta Bablja. Srebrno Areno je pa Zirija prisodila filmu »Ples« Radova Novakoviča.

Za najboljšo režijo letos nisbila podljena nagrada. Posebno diploma in nagrado 400.000 din. je pa Zirija prisodila Boštjanu Hladniku za »njegovinski« »Ples v dežju«.

Zlato Areno za scenarij, so-predstojni 400.000 din Dragoslav Iljić, Radenko Ostojić in Veljko Bulajšič za scenarij »Vzkipelo mestov«.

Kot je bilo priznani, je nagrada za najboljšo žensko vlogo prišla Duši Počkajevi za vlogo Matije v filmu »Ples v dežju«, ki je prejela Zlato Areno in 300.000 din.

Tudi najboljša moška vloga, ki je prejela Zlato Areno in 300.000 din, je prišla Mihu Balohnu za kreacijo Aleja v »Veselicah«. Rudi Vavpovič je dobit Zlato Areno in nagrado 200.000

dinarjev za fotografijo v filmu »Balada o trobenti in oblaku«. Tudi nagrada za najboljšo glasbo je prišla Aloju Srebreniku za film »Balada o trobenti in oblaku«.

Za najboljšo stransko vlogo sta dobila Zlato Areno in po 150.000 dinarjev Stanislav Pešić za vlogo Saše v »Psemis«.

Revija Filmski svet je priznala nagrado za najboljšo debitantko Ani Ka-

Priznanje je izrekla Živilja Brodericka Crawforda za vlogo v filmu »Nasilje na trgu«.

Nagrado uredništva časopisa »Mladost« igralcu pod 30 leti starosti je prejel Zoran Milosavljević za vlogo Mića v »Psemis«.

Revija Filmski svet je priznala nagrado za najboljšo debitantko Ani Ka-

ko uganiti, ali so bile prav podljene ali ne. Zaključke žirije pa bodo najbolje ocenili kino obiskovalci štrom po naši deželi, ki bodo v prihodnjem času videli te dosežke jugoslovanske filmske ustvarjalnosti.

Res velika škoda je, da v konkurenči najboljših filmov ni mogel sodelovati film »Ograda«, kajti ta film bi bil po

Iz filma »Nasilje na trgu«

• Številjni dane.

Posebna priznanja in diplome so bile podljene še: igralcu amfiterju Zalmu Muzaferiju za vlogo Karanfila v »Vzkipelovem mestu«, Dimi Sunki za scenografijo v filmu »Solunski atentatorje«, Vana Banžu za montažo filmov »Veselice« in »Signali nad mestom«, Jagodi Bujič za kostume v filmu »Carjeva nova oblast«, Hermannu Kokovu za ton v filmu »Ne drezaj v strelco«. Zirija je pa povabila še celo vrsto mladih slovenskih filmskih igračev in igralk.

Nagrade so podljene, vendar je tež-

svoji kvaliteti prav gotovo eden izmed resnih kandidatov za prvo mesto.

Najvišje priznanje »Zlato pero« je po Zirija kritike dala Boštjanu Hladniku za režijo filma »Ples v dežju« in Duši Počkajevi za najboljšo igralsko kreacijo na festivalu, priznanje Triglav filmu za najboljši izbor filmov na festivalu, priznanje avtorju originalne ideje za film »Ne drezaj v strelco«. Zirija je pa povabila še celo vrsto mladih slovenskih filmskih igračev in igralk.

Nagrade so podljene, vendar je tež-

prej po plodni poti.

Festivalski ogenj v Pulju je ugasnil — kje bo pa festival jugoslovanskega filma prihodnje leto, kje se tekoči reči. V tem obsegu kot doslej bi bilo prav, da Full ostane kot vsakletna filmska prideditev, toda ne kot festival, temveč morda kot oblika prikazovanja filmov jugoslovenske proizvodnje v zadnjem letu, medtem ko bi moral biti kraj festivala, kjer bi se izbirali najboljši jugoslovenski film, ki druge na drugem letnem času. Kot najresnejši kandidat za to se je omenjal Dubrovnik in pa Bled.

Festivalski ogenj v Pulju je ugasnil — kje bo pa festival jugoslovanskega filma prihodnje leto, kje se tekoči reči. V tem obsegu kot doslej bi bilo prav, da Full ostane kot vsakletna filmska prideditev, toda ne kot festival, temveč morda kot oblika prikazovanja filmov jugoslovenske proizvodnje v zadnjem letu, medtem ko bi moral biti kraj festivala, kjer bi se izbirali najboljši jugoslovenski film, ki druge na drugem letnem času. Kot najresnejši kandidat za to se je omenjal Dubrovnik in pa Bled.

Festivalski ogenj v Pulju je ugasnil — kje bo pa festival jugoslovanskega filma prihodnje leto, kje se tekoči reči. V tem obsegu kot doslej bi bilo prav, da Full ostane kot vsakletna filmska prideditev, toda ne kot festival, temveč morda kot oblika prikazovanja filmov jugoslovenske proizvodnje v zadnjem letu, medtem ko bi moral biti kraj festivala, kjer bi se izbirali najboljši jugoslovenski film, ki druge na drugem letnem času. Kot najresnejši kandidat za to se je omenjal Dubrovnik in pa Bled.

Festivalski ogenj v Pulju je ugasnil — kje bo pa festival jugoslovanskega filma prihodnje leto, kje se tekoči reči. V tem obsegu kot doslej bi bilo prav, da Full ostane kot vsakletna filmska prideditev, toda ne kot festival, temveč morda kot oblika prikazovanja filmov jugoslovenske proizvodnje v zadnjem letu, medtem ko bi moral biti kraj festivala, kjer bi se izbirali najboljši jugoslovenski film, ki druge na drugem letnem času. Kot najresnejši kandidat za to se je omenjal Dubrovnik in pa Bled.

Festivalski ogenj v Pulju je ugasnil — kje bo pa festival jugoslovanskega filma prihodnje leto, kje se tekoči reči. V tem obsegu kot doslej bi bilo prav, da Full ostane kot vsakletna filmska prideditev, toda ne kot festival, temveč morda kot oblika prikazovanja filmov jugoslovenske proizvodnje v zadnjem letu, medtem ko bi moral biti kraj festivala, kjer bi se izbirali najboljši jugoslovenski film, ki druge na drugem letnem času. Kot najresnejši kandidat za to se je omenjal Dubrovnik in pa Bled.

Festivalski ogenj v Pulju je ugasnil — kje bo pa festival jugoslovanskega filma prihodnje leto, kje se tekoči reči. V tem obsegu kot doslej bi bilo prav, da Full ostane kot vsakletna filmska prideditev, toda ne kot festival, temveč morda kot oblika prikazovanja filmov jugoslovenske proizvodnje v zadnjem letu, medtem ko bi moral biti kraj festivala, kjer bi se izbirali najboljši jugoslovenski film, ki druge na drugem letnem času. Kot najresnejši kandidat za to se je omenjal Dubrovnik in pa Bled.

Festivalski ogenj v Pulju je ugasnil — kje bo pa festival jugoslovanskega filma prihodnje leto, kje se tekoči reči. V tem obsegu kot doslej bi bilo prav, da Full ostane kot vsakletna filmska prideditev, toda ne kot festival, temveč morda kot oblika prikazovanja filmov jugoslovenske proizvodnje v zadnjem letu, medtem ko bi moral biti kraj festivala, kjer bi se izbirali najboljši jugoslovenski film, ki druge na drugem letnem času. Kot najresnejši kandidat za to se je omenjal Dubrovnik in pa Bled.

Festivalski ogenj v Pulju je ugasnil — kje bo pa festival jugoslovanskega filma prihodnje leto, kje se tekoči reči. V tem obsegu kot doslej bi bilo prav, da Full ostane kot vsakletna filmska prideditev, toda ne kot festival, temveč morda kot oblika prikazovanja filmov jugoslovenske proizvodnje v zadnjem letu, medtem ko bi moral biti kraj festivala, kjer bi se izbirali najboljši jugoslovenski film, ki druge na drugem letnem času. Kot najresnejši kandidat za to se je omenjal Dubrovnik in pa Bled.

Festivalski ogenj v Pulju je ugasnil — kje bo pa festival jugoslovanskega filma prihodnje leto, kje se tekoči reči. V tem obsegu kot doslej bi bilo prav, da Full ostane kot vsakletna filmska prideditev, toda ne kot festival, temveč morda kot oblika prikazovanja filmov jugoslovenske proizvodnje v zadnjem letu, medtem ko bi moral biti kraj festivala, kjer bi se izbirali najboljši jugoslovenski film, ki druge na drugem letnem času. Kot najresnejši kandidat za to se je omenjal Dubrovnik in pa Bled.

Festivalski ogenj v Pulju je ugasnil — kje bo pa festival jugoslovanskega filma prihodnje leto, kje se tekoči reči. V tem obsegu kot doslej bi bilo prav, da Full ostane kot vsakletna filmska prideditev, toda ne kot festival, temveč morda kot oblika prikazovanja filmov jugoslovenske proizvodnje v zadnjem letu, medtem ko bi moral biti kraj festivala, kjer bi se izbirali najboljši jugoslovenski film, ki druge na drugem letnem času. Kot najresnejši kandidat za to se je omenjal Dubrovnik in pa Bled.

Festivalski ogenj v Pulju je ugasnil — kje bo pa festival jugoslovanskega filma prihodnje leto, kje se tekoči reči. V tem obsegu kot doslej bi bilo prav, da Full ostane kot vsakletna filmska prideditev, toda ne kot festival, temveč morda kot oblika prikazovanja filmov jugoslovenske proizvodnje v zadnjem letu, medtem ko bi moral biti kraj festivala, kjer bi se izbirali najboljši jugoslovenski film, ki druge na drugem letnem času. Kot najresnejši kandidat za to se je omenjal Dubrovnik in pa Bled.

Festivalski ogenj v Pulju je ugasnil — kje bo pa festival jugoslovanskega filma prihodnje leto, kje se tekoči reči. V tem obsegu kot doslej bi bilo prav, da Full ostane kot vsakletna filmska prideditev, toda ne kot festival, temveč morda kot oblika prikazovanja filmov jugoslovenske proizvodnje v zadnjem letu, medtem ko bi moral biti kraj festivala, kjer bi se izbirali najboljši jugoslovenski film, ki druge na drugem letnem času. Kot najresnejši kandidat za to se je omenjal Dubrovnik in pa Bled.

Festivalski ogenj v Pulju je ugasnil — kje bo pa festival jugoslovanskega filma prihodnje leto, kje se tekoči reči. V tem obsegu kot doslej bi bilo prav, da Full ostane kot vsakletna filmska prideditev, toda ne kot festival, temveč morda kot oblika prikazovanja filmov jugoslovenske proizvodnje v zadnjem letu, medtem ko bi moral biti kraj festivala, kjer bi se izbirali najboljši jugoslovenski film, ki druge na drugem letnem času. Kot najresnejši kandidat za to se je omenjal Dubrovnik in pa Bled.

Festivalski ogenj v Pulju je ugasnil — kje bo pa festival jugoslovanskega filma prihodnje leto, kje se tekoči reči. V tem obsegu kot doslej bi bilo prav, da Full ostane kot vsakletna filmska prideditev, toda ne kot festival, temveč morda kot oblika prikazovanja filmov jugoslovenske proizvodnje v zadnjem letu, medtem ko bi moral biti kraj festivala, kjer bi se izbirali najboljši jugoslovenski film, ki druge na drugem letnem času. Kot najresnejši kandidat za to se je omenjal Dubrovnik in pa Bled.

Festivalski ogenj v Pulju je ugasnil — kje bo pa festival jugoslovanskega filma prihodnje leto, kje se tekoči reči. V tem obsegu kot doslej bi bilo prav, da Full ostane kot vsakletna filmska prideditev, toda ne kot festival, temveč morda kot oblika prikazovanja filmov jugoslovenske proizvodnje v zadnjem letu, medtem ko bi moral biti kraj festivala, kjer bi se izbirali najboljši jugoslovenski film, ki druge na drugem letnem času. Kot najresnejši kandidat za to se je omenjal Dubrovnik in pa Bled.

Festivalski ogenj v Pulju je ugasnil — kje bo pa festival jugoslovanskega filma prihodnje leto, kje se tekoči reči. V tem obsegu kot doslej bi bilo prav, da Full ostane kot vsakletna filmska prideditev, toda ne kot festival, temveč morda kot oblika prikazovanja filmov jugoslovenske proizvodnje v zadnjem letu, medtem ko bi moral biti kraj festivala, kjer bi se izbirali najboljši jugoslovenski film, ki druge na drugem letnem času. Kot najresnejši kandidat za to se je omenjal Dubrovnik in pa Bled.

Festivalski ogenj v Pulju je ugasnil — kje bo pa festival jugoslovanskega filma prihodnje leto, kje se tekoči reči. V tem obsegu kot doslej bi bilo prav, da Full ostane kot vsakletna filmska prideditev, toda ne kot festival, temveč morda kot oblika prikazovanja filmov jugoslovenske proizvodnje v zadnjem letu, medtem ko bi moral biti kraj festivala, kjer bi se izbirali najboljši jugoslovenski film, ki druge na drugem letnem času. Kot najresnejši kandidat za to se je omenjal Dubrovnik in pa Bled.

Festivalski ogenj v Pulju je ugasnil — kje bo pa festival jugoslovanskega filma prihodnje leto, kje se tekoči reči. V tem obsegu kot doslej bi bilo prav, da Full ostane kot vsakletna filmska prideditev, toda ne kot festival, temveč morda kot oblika prikazovanja filmov jugoslovenske proizvodnje v zadnjem letu, medtem ko bi moral biti kraj festivala, kjer bi se izbirali najboljši jugoslovenski film, ki druge na drugem letnem času. Kot najresnejši kandidat za to se je omenjal Dubrovnik in pa Bled.

Festivalski ogenj v Pulju je ugasnil — kje bo pa festival jugoslovanskega filma prihodnje leto, kje se tekoči reči. V tem obsegu kot doslej bi bilo prav, da Full ostane kot vsakletna filmska prideditev, toda ne kot festival, temveč morda kot oblika prikazovanja filmov jugoslovenske proizvodnje v zadnjem letu, medtem ko bi moral biti kraj festivala, kjer bi se izbirali najboljši jugoslovenski film, ki druge na drugem letnem času. Kot najresnejši kandidat za to se je omenjal Dubrovnik in pa Bled.

Festivalski ogenj v Pulju je ugasnil — kje bo pa festival jugoslovanskega filma prihodnje leto, kje se tekoči reči. V tem obsegu kot doslej bi bilo prav, da Full ostane kot vsakletna filmska prideditev, toda ne kot festival, temveč morda kot oblika prikazovanja filmov jugoslovenske proizvodnje v zadnjem letu, medtem ko bi moral biti kraj festivala, kjer bi se izbirali najboljši jugoslovenski film, ki druge na drugem letnem času. Kot najresnejši kandidat za to se je omenjal Dubrovnik in pa Bled.

Festivalski ogenj v Pulju je ugasnil — kje bo pa festival jugoslovanskega filma prihodnje leto, kje se tekoči reči. V tem obsegu kot doslej bi bilo prav, da Full ostane kot vsakletna filmska prideditev, toda ne kot festival, temveč morda kot oblika prikazovanja filmov jugoslovenske proizvodnje v zadnjem letu, medtem ko bi moral biti kraj festivala, kjer bi se izbirali najboljši jugoslovenski film, ki druge na drugem letnem času. Kot najresnejši kandidat za to se je omenjal Dubrovnik in pa Bled.

Festivalski ogenj v Pulju je ugasnil — kje bo pa festival jugoslovanskega filma prihodnje leto, kje se tekoči reči. V tem obsegu kot doslej bi bilo prav, da Full ostane kot vsakletna filmska prideditev, toda ne kot festival, temveč morda kot oblika prikazovanja filmov jugoslovenske proizvodnje v zadnjem letu, medtem ko bi moral biti kraj festivala, kjer bi se izbirali najboljši jugoslovenski film, ki druge na drugem letnem času. Kot najresnejši kandidat za to se je omenjal Dubrovnik in pa Bled.

Festivalski ogenj v Pulju je ugasnil — kje bo pa festival jugoslovanskega filma prihodnje leto, kje se tekoči reči. V tem obsegu kot doslej bi bilo prav, da Full ostane kot vsakletna filmska prideditev, toda ne kot festival, temveč morda kot oblika prikazovanja filmov jugoslovenske proizvodnje v zadnjem letu, medtem ko bi moral biti kraj festivala, kjer bi se izbirali najboljši jugoslovenski film, ki druge na drugem letnem času. Kot najresnejši kandidat za to se je omenjal Dubrovnik in pa Bled.

Festivalski ogenj v Pulju je ugasnil — kje bo pa festival jugoslovanskega filma prihodnje leto, kje se tekoči reči. V tem obsegu kot dos

Vas Bokanje pri Zadru ima svojo posebnost — lov na kače; s tem si kačji objem najbrž ni nepriznati.

Zato ni čudno, da so že otroci s

Motorizirane zapeljivke

Ulica Largo v Milanu je bila skoraj vsako noč nenavadno živahna. Več deklet je za volani elegantnih avtomobilov izzivalo pošte s svetlobnimi reflektorji.

Zlate ribice v Fiesi

Sladkovodno jezero v Fiesi pri Piranu leži blizu morske obale. Zaradi ugodne legi in kot naravnih fenomenov, je postal prava atrakcija za obiskovalce obmorskih letovisk z slovenski obalo.

Jezero je postal še bolj zanimivo zaradi zlatih ribic, ki so se zadnja leta v njem razmnožile. Zlate ribice niso užitne; lovijo pa jih z mrežami in prodajajo ljubiteljem malih akvarijev.

V VRBSKEM JEZERU

Hidrobiolski institut v Celovcu je ugotovil, da ribe, ki v velikih množinah žive v Vrbskem jezeru, vse bolj izginjajo. Dnevno potegnjeno iz jezera 23 do 50 mrtvih rib. Vzrok temu naj bi bilo motorno olje in bencinska mešanica, ki jo spuščajo v vodo številni motorni čolni. Izračunali so, da porabijo motorni čolni na jezeru letno nad 350.000 litrov goriva, pri čemer naj bi kot 7000 litrov steklo v vodo.

Ni izključeno, da bo hidrobiolski institut zahteval od koranske deželne vlade, da prepove uporabljanje motornih čolnov na Vrbskem jezeru.

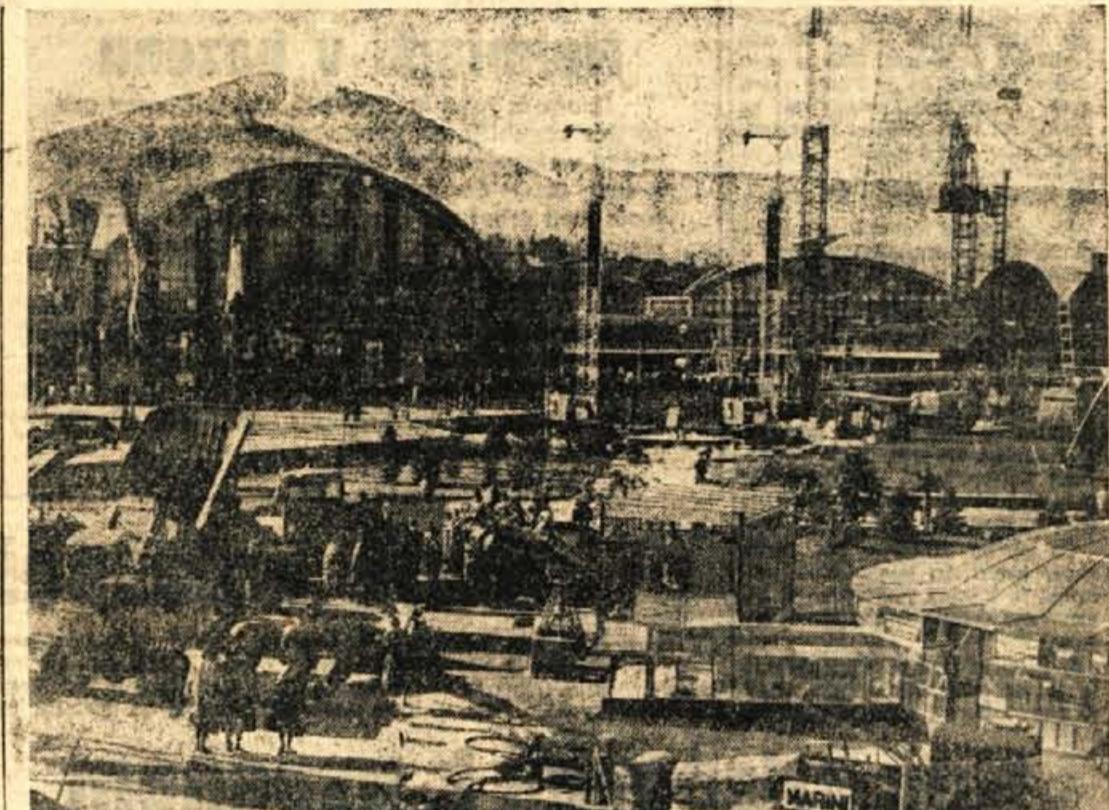
Avtomobili so počasi vozili po sredini ulice. Dekleta so se glasno smejala in kričala. Razgrajanje so prekinjali samo »klijenti«, ki so se peš ali v avtomobilih približali dekletom. Prebivalci te ulice niso imeli miru prav do jutra.

Na policiji so se začele kopiti pritožbe. Cel mesec so detekti opazovali dogajanja v tej ulici. Zapisovali so številke avtomobilov in ugotovili, da so vedno iste.

Nekega večera so se policijski agenti napotili v ulico Largo. Dekleta jih niso prepoznala. Začelo se je običajno »gibanje«. Policiji so predlagali, da bi sli v

90 LET POREČNA
Neki španski zakonski par upa, da bo v kratkem praznoval visok jubilej. Leta 1871 sta sklenila don Francisco Padron in Bernardina Navarra v Laš Palmasu na Kanarskih otokih zakonsko zvezo, ki traja že devetdeset let. Francisco je imel pri poroki komaj 16 let, nevesta pa je bila starca 13 let. Ob stoletnici upata, da bo sta srečno dočakala visoki jubilej.

MORJE IN MILVA
Vse kaže, da morje prinaša srečo vedno bolj popularni italijanski pevki Milvi. »Morje v škatlici« je prvi uspeh ribičeve hčerke v San Remu; s pesmijo »Zeleno morje« je uspela na festivalu v Napoliju; druga pesem, ki jo je interpretirala na istem festivalu »Verjeti«, ji je prinesla nagrado. Obe pesni sta v Milvini izvedbi že poenoti na plošči.

Ni napredovanja za predsednika ZDA

Te dni je prinesel poštar v Belo hišo pismo, naslovljeno na rezervnega poročnika ameriške mornarice Johna Kennedyja. Pismo je podpisal vrhovni poveljnik ameriške mornarice admiral Burke. V njem sporoča predsedniku Kennedyju, da žal letos ni mogel priti na vrsto za napredovanje. V tolado pa je bilo naslovljeno sporočeno, da so mnogi bivši predsedniki mornarice, ki niso napredovali, dosegli v civilnem življenju pogoste položaje, ki so

po svojem vplivu in pomembnosti višji od častniškega čina. Zato naj si John F. Kennedy nikar ne jemlje k srcu, če letos ni prisel na vrsto.

Tako okrožnico pošlje poveljstvo ameriške mornarice tisočem svojih rezervnih častnikov. Prvič v ameriški zgodovini se je zgodilo, da je prejel tudi predsednik ZDA, ki je vendar vrhovni poveljnik vseh oboroženih sil. Pravijo, da se je Kennedy ob prejemu to okrožnice »prišrčno

nasmejal«. Ce pa se je nasmejal tudi admiral Burke, ki je sel letos jesen v pokoj, ni znano.

UTRUJENI PEVEC

Francoski filmski igralec Jean Claude Pascal se je utrujen od številnih nastopov združil srednji pesmi med nekim koncertom. Od takrat je dobil prvo nagrado na festivalu Evrovizije kot najboljši pevec, nima več miru. Snema film za filmpom, vabilo na koncerte so neprestana.

NOVI IZDELKI TOVARNE »JUGOSTROJ« — Na letošnjem sejmu tehnike, ki bo od 23. avgusta do 2. septembra letos v Beogradu, bo tovarna »Jugostroj« iz Rakovice razstavljala vrsto novih hladilnih naprav. Tovarna bo razstavljala šest vrst kompresijskih agregatov z zračnim in vodnim hlašenjem. Prikazali bodo tudi hladilnike za potrebe v trgovini s prehrabbenimi izdelki. Na sliki beograjsko sejmo.

RTV LJUBLJANA

Poročila poslušajte vsak dan ob 6.05., 7.05., 8.05., 10.05., 13.05., 15.05., 22.05., 23.05., 24.05. ur ter radijski dnevnik ob 14.30 ur. Ob nedeljah pa ob 6.05., 8.05., 13.05., 15.05., 22.05., 24.05. ur i ter radijski dnevnik ob 19.30 ur.

NEDELJA, 13. avgusta

- 7.15 Ansambel in solisti pod vodstvom Milana Staneta
- 7.30 Radijski koledar in prireditve dneva
- 7.35 Godalni orkestri in naši pevci zabavne glasbe
- 8.00 Mladinska radijska igra — Milivoj Matičec: Po sledi ladjskega dnevnika
- 8.37 Iz albuma skladb za otroke
- 8.52 V tričetrtinskem taktu
- 9.05 Z zabavno glasbo v novi teden
- 9.48 Tri pesmi Matije Bravničarja
- 10.00 Se pomnite tovarisi...
- 10.30 Za urne pete in veselo srce...
- 10.50 Nedeljska matinica
- 11.40 Rapsodički: Puli zunaj arena
- 12.00 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo — I
- 13.30 Za... as vas
- 13.50 Pojedini z velikimi zabavnimi orkestri
- 14.15 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo II
- 15.30 Melodije, ki jih radi poslušate
- 16.00 Igramo za vas
- 17.00 Sportno popoldne
- 19.30 Radijski dnevnik
- 20.00 Zabavni zvoki za vse
- 21.00 Športna poročila
- 21.10 Živiljenje velikih romantičkov
- 22.15 Pesna glasba
- 23.05 Cl. Debussy: Prizor iz III. dejavnosti operе Polej in Melizanda R. Liebermann: I. dejavnost operе Sola za žene

RADIJSKI IN TELEVIZIJSKI SPORED

OD NEDELJE, 13. AVGUSTA DO SOBOTE, 19. AVGUSTA

- 13.50 Blaž Arnič: Koncert za violinino in orkester
- 14.30 Prireditve dneva
- 14.35 Od Triglava do Ohrida
- 15.40 Iz filma v glasbenih revij
- 16.00 Naši popotniki na tujem — Dr. Bogdan Tekavčić: Zdravstvo v Ameriki
- 16.20 David Ojstrah in Emil Gileis — violinist in pianist Giuseppe Tartini: Sonata v g-molu za violino in klavir, imenovana »Vražji trilček«
- 16.50 Mozart: Sonata za klavir it. 16 v B-duru
- 17.00 Lokalni dnevnik
- 17.15 Z jugoslovenskih filharmoničnih odredov
- 18.00 Človek in zdravje
- 18.10 Od plesnika do plesnika
- 18.45 Ljudski parlament
- 19.30 Radijski dnevnik
- 20.00 Ob 130-letnici rojstva slovenskega skladatelja Gustava Ipavca
- 20.30 Radijska igra — Kurt Kusenberg: Srečni ljudje
- 21.04 Lucijan Marija Škerjanc: Koncert za harfo s komornim orkestrom
- 21.24 Zvočni kaleidoskop
- 22.15 Večer prvih izvedb
- 23.05 Posnetki z II. jugoslovenskega jazz festivala na Bledu
- SREDA, 16. avgusta
- 8.05 Pojatnik v mladinski glasbeni redakciji
- 8.30 Podiplomsko popotovanje od strani do strani — Ben Lucien Burman: V Somovem lazu
- 8.45 Ritmični intermezzo
- 9.00 Vsaka ura ima svoj zven
- 10.15 Zabavni potpuri
- 11.30 Deset minut iz naše beležnice
- 11.40 Iz »Letnih časov« Petra Ilijia Čajkowskega
- 12.00 Igrajo in pojo Logarski fantje
- 12.15 Kmetijski nasveti — Ing. Lojze Hrk: Priprave za trgatev grozdja
- 12.25 Melodije za opoldne
- 13.30 Trio Avgusta Stanku in Ženski vokalni kvartet
- 13.55 Nekej razpoloženske glasbe
- 14.30 Prireditve dneva
- 14.35 Klavir v ritmu
- 14.40 Svetelote in druge pesmi poje Mariborski komorni zbor p. v. Rajka Široka
- 15.40 Emanuel Chabrier: Pastoralna suite
- 16.00 Radijska univerza — Slavko Faust: Jugoslovenska industrija avtomobilov in motorjev
- 16.15 Koncert po željah poslušalcev
- 17.00 Lokalni dnevnik
- 17.15 V sredo popoldne ob radijskem sprejemniku
- 18.00 Ljubljanski jazz ansambel
- 18.15 S popevkami okrog sveta
- 18.45 Sport in športniki
- 19.30 Radijski dnevnik
- 20.00 Majhna prodajalna plošč s popevkami in zabavnimi melodijami

TOREK, 15. avgusta

- 0.05 Jutranji operni spored
- 8.30 Oddaja za otroke
- 9.00 Zvoki za prijetno razpoloženje
- 9.40 Ženska zborna »Svobode« Grosuplje iz Celja p. v. Viktorja Znidariča in Marinke Kržaj
- 10.15 Josef Šuk: Zorenje, simfonična pesničev
- 11.00 Pevec Marko Novosel
- 11.15 Branje za vroče dni — Gagarinovi spomin — III
- 11.35 Viola in klarinet
- 12.00 Kvintet bratov Avsenik
- 12.00 KN — Ing. Duško Cizelj: Priprave na jesensko siliranje krmne
- 12.25 Melodije za opoldne
- 13.30 Nekaj odlomkov iz Polidevega Desetega brata
- 14.00 Popevke se vrstijo
- 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo
- 15.40 Prvi devet Chopinovih etud iz njegovega Drugega zvezka etud za gitaro Ruth Sienčynska
- 16.00 Počitniška zgodba — R. Bradbury: Picasso na obali
- 16.20 S sprejemnikom na dopust

do strani — Ben Lucien Burman: V Somovem lazu

8.45 Stjepan Sulek: Prvi klasični koncert

9.00 V svetu opernih melodij

10.15 Z melodijsami ob obalah južnih morij

11.00 Mirk Polič: Romanca

11.05 Majhen koncert violončelista Bogomila Čehovina

11.40 Otroci pozdravljajo

12.00 Dalmatinske narodne pesmi

12.15 Kmetijski nasveti — Nada Riharski: Analiza proizvodnih stroškov za mleko

12.25 Melodije za opoldne

13.30 Pihalni orkester LM p. v. Rudolfija Starica

13.55 Arije iz manj znanih oper

14.30 Prireditve dneva

14.35 Popevke na tekocem traku

15.40 Delavske pesni pojne zbor »Svoboda« Celje p. v. Boris Frinca

16.00 Sportni tednik

16.20 Godalni ansambl v vokalni zabavni ansamblu

17.00 Lokalni dnevnik

17.15 Koncert za vas

18.00 Pianist George Feyer

18.15 »Pot po vroči Spaniji«

18.45 Iz naših kolektivov

19.30 Radijski dnevnik

20.00 Zabavni orkester David Rose

20.15 Tedenski zunanje politični pregled

20.30 Iz del Antonia Dvořáka

21.15 Oddaja o morju in pomorščakih

22.15 Godal v noči

22.35 Moderna plesna glasba

22.50 Literarni nočturno

23.50 Iz jugoslovenske žetve v komorni glasbi

23.50 Ernest Krenek: Sonata za violino in klavir

SOBOTA, 19. avgusta

8.05 Naši glasbeni uspehi v preteklem šolskem letu

8.30 Pionirski tednik

8.50 Hammond orgle

9.00 Skladbe od tu in tam

10.15 S sprejemnikom na dopust

12.00 Slovenske narodne pesni Marija Gavzoda, spremljen Avgust Stanko

12.15 Kmetijski nasveti — Ing. Jože Maček: Kakšne so izgube zaradi koruzne bulave sneti

12.25 Kmečka godba vam igra

12.45 Plesni orkester Ray Anthony

13.30 Glasbeni portret Gojmirja Kreka

14.00 Trideset minut z orkestrom Jackie Gleason

14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo

15.40 Natko Devčič: Istrska suite

16.00 Humoreska tegla tedna — V. Azov: Postupna

16.20 Majhni ansamblji

16.40 Gorjenski vokalni oktet

Pred jutrišnjim jubilejem

Jutri bodo spet zbranici motorji na ljubljanskih strminah. Na startu se bo zbral več kot 100 tekmovalcev iz petnajstih držav. Letošnji Ljubljani ima še posebno obeležje. Že od leta 1928 naprej, z nekaterimi prekinjami, po zdravju v svojih vrstah številne odlične predstavnike motociklističnega športa, ki jim pomeni nastop na omenjeni stezi posebno priznanje in z uspehom tudi afirmacijo v elitni zasedbi najhitrejših evropskih vozačev.

Znano je, da imajo dosegli priimat na ljubljanskih dirkah Avstrije, s Prucknerjem na celu. Zato nas letos je bolj zanimalo, kaj bodo opravili naši tekmovalci. Nam gre v kategorijah 250 in 350 cm predvsem za prestiž. Bilo je pred dnevnim letom, ko je Pintar v teh dveh disciplinah potreboval za vožnjo na vrh Ljubljana nekaj sekund manj kot 5 minut. Potlej pa je lani učakal najhujši poraz; šesto mesto v kategoriji 250 cm.

Ko gledamo lanske rezultate, so nam zdi avstrijska bariera v kategoriji 250 cm, ki je grajena iz prvih petih mest, povsem nepromagljiva. Toda Leon Pintar zna vse, kar zna v tej disciplini. Zato nima pomena, da bi brez načrta razdalj moči, ko bo dirkal vedkrat zapored, ker gre za njegovo in našo športno čast, da v disciplini 250 cm, ki jo se gojimo najštevilnejše, dosežemo zoper vsaj take rezultate, kakršne smo že imeli.

Ce se bo Pintarju, kot borcu zoper avstrijsko konkurenco, pridružil še kakšen jugoslovanski ali slovenski dirkač, bomo samo veseli.

O kategoriji 350 cm naj rečemo le to, da pripravljajo tuji Josu zanimivo borbo. Celo njegov ro-

jak Lechner se je poslovil od kategorije 125 cm in se pripravil za to dirko.

V kategoriji 500 cm bo nastopilo 19 dirkačev, med njimi kar štirje Jugoslaviani, seveda brez upa na boljša mesta. V tej disciplini bo Pruckner branil absolutni rekord Ljubljane. Če bo postavljen nov rekord bomo videli jutri.

Obeta se nam tudi cesta dirka

par Snajder-Kytka precej obeta. Ponoviti bo moral vsaj lanskii uspeh.

Predstojitelj letošnjih ljubljanskih dirk niso pozabili na gledalce. Tudi zanje je vse pripravljeno. Postavljen je dovolj paviljonov, kjer bo moč dobiti hrano in piće. Razen tega so izpraznili še 327 mopedistov. Društvo je kupilo tudi nov Fiat 600, s katerim razpolaga avto-sola.

Društvo se je pred kratkim pričelo pripravljati na »lov na lisico«, ki ga bodo izvedli v jesenskih mesecih. Pa tudi sicer prirejajo razne prireditve. Kakor smo že poročali je društvo skupno z AMZ Slovenije uspešno izvedlo letošnje hitrostne motociklistične dirke za prvenstvo Slovenije. Pred temi dirkami je društvo izvedlo tudi svojevrstno prireditve na hipodromu v Komendi, in sicer spremstvo vožnje motociklistov. Kljub temu, da podobnih prireditiv še ni bilo, je tekma dobro uspela. Le-ta je gledalcem nudila zabave in razvedrila.

Društvo ima v svojih vrstah tudi nekaj zelo dobrih tekmovalcev. Znan je Janez Vrhovnik na Tomosovem Colibriku, ki je na tekmovanjih dosegel lepe uspehe. Več društvenih članov se bo udeležilo tudi letošnjih hitrostnih dirk na Ljubljani.

Načrtajo, da bo nastopilo nad 150 mladih plavalcev in waterpolistov.

SLOVENSKO PIONIRSKO PRVENSTVO V PLAVANJU

Najmlajši v bazenu

Danes in jutri bo kranjski plavalni bazen prizorišče republiškega prvenstva pionirjev v plavanju in waterpolu. Prvi tekmovalci se bodo pognali v vodo danes dopoldne ob 10. uri in bodo merili moči med seboj ves dan. Prvi dan bo na sporednu plavanje, druga dan pa waterpolo tekme in ob 19.30 uru finale plavalnih tekem.

Zato prvenstvo se je prijavilo rekordno število tekmovalcev, in sicer iz Celja, Radovljice, Ravna na Koroškem, Slovenj Gradca, Ljubljane, Kamnika in iz Kranja.

Računajo, da bo nastopilo nad 150 mladih plavalcev in waterpolistov.

Starē najuspešnejši

V prvih dneh tega tedna se je sestavljali bordi Ljubljanskega vrnila iz Francije, iz mesta Sanct Rafaële, ekipa jugoslovanskega državnega prvaka v judu, ki so jo

Prizadevnost rodí uspehe

Kamnik — Avtomoto društvo Kamnik je letos močno popestriло svojo dejavnost, pa tudi na izobraževanje kadrov niso pozabili. Letos je društvo organiziralo že dva tečaja za voznike amaterje A in B kategorije. Prvega je obiskovalo 27, drugega pa 43 tečajnikov. Razen tega so izpraznili še 327 mopedistov. Društvo je kupilo tudi nov Fiat 600, s katerim razpolaga avto-sola.

Društvo se je pred kratkim pričelo pripravljati na »lov na lisico«, ki ga bodo izvedli v jesenskih mesecih. Pa tudi sicer prirejajo razne prireditve. Kakor smo že poročali je društvo skupno z AMZ Slovenije uspešno izvedlo letošnje hitrostne motociklistične dirke za prvenstvo Slovenije. Pred temi dirkami je društvo izvedlo tudi svojevrstno prireditve na hipodromu v Komendi, in sicer spremstvo vožnje motociklistov. Kljub temu, da podobnih prireditiv še ni bilo, je tekma dobro uspela. Le-ta je gledalcem nudila zabave in razvedrila.

Društvo ima v svojih vrstah tudi nekaj zelo dobrih tekmovalcev. Znan je Janez Vrhovnik na Tomosovem Colibriku, ki je na tekmovanjih dosegel lepe uspehe. Več društvenih članov se bo udeležilo tudi letošnjih hitrostnih dirk na Ljubljani.

— an —

bordi Ljubljanskega klubu ZTAK Ljubljana in kot okrepitev Kranjan Stare. Tekmovanje, ki so se ga udeležili, je

bilo neuradno evropsko prvenstvo, saj so na njem sodelovali državni pravki Francije, Holandije, Belgije, Jugoslavije (v prvi skupini) in Španije, Švice in Zahodne Nemčije v drugi skupini. Močna konkurenca v skupini Slovencem ni nudila možnosti za vidnejši uspeh, saj so izgubili srečanje z belgijskim prvakom s 3:5 in tako izpadli iz nadaljnega tekmovanja (posamezniki so se v tem srečanju borili takole: Macarol in Sterk iz Guglihila. Pogačnik se je boril nedolčeno, medtem ko je Stare kot edini zmaga).

V ekshibicijskem srečanju so nato petkratni evropski prvaki in nosilec petega Dan pasu, Holandec Gesing pomeril z devetimi mojstri, ki so sodelovali na prvenstvu, in kot deseti je nastopal Stare, nosilec modrograjške šolskega pasu. Holandec je opravil z devetimi mojstri prej kot v sedmih minutah, medtem ko se je samo s Staretom boril celo tri minute, preden ga je premagal.

Ta lep uspeh kranjskega Judoista, ki je bil, mimogetre povedno, edini tekmovalec, ki ni imel mojstrskega pasa, ki pa je rešil čast vseh slovenskih mojstrov, kaže, da Stare klub temu, da nima trenerja, že ves čas, kar nastopa, lepo napreduje in da bi mu kazalo parvesti večjo skrb.

JUGOSLAVIJA TRETJA

Moskva, 11. avgusta. Po prvenstvu na letošnjem turnirju, premagali so jih Madžari z rezultatom 4:2, so naši tekmovalci izgubili tekmo z reprezentanco Sovjetske zveze. Vrstni red: 1. Madžarska, 2. Sovjetska zveza, 3. Jugoslavija,

DOKUMENTI DOKUMENTI DOKUMENTI

AUSCHWITZ⁴⁹

Dnevnik taboričnega zdravnika

Oddahnemo si, ko zagledamo v Loslavi odprte živinske vagone, pripravljene za nas. Toda še vso noč moramo čakati, preden se odpeljemo.

Nisem štel, koliko mojih tovarishev je padlo med maršem, koliko jih je umrlo in zmrznilo v vagonih, toda, ko so nas izkrali v taborišču Mauthausen ob Donavi, nas je bilo komaj še 1500.

Kakor utrdba s strelimi linami in stolpi leži taborišče Mauthausen na hribčku nad mestom istega imena.

Oslabljeni od lakote in ledenega mraza omahujejo po zaledeni poti na hrib in se opotekamo skozi vrata v taborišče. In v večernem mraku se postavimo v vrsto na prostem za apel. Oziram se po svojih tovarisih. Anatomskega sluga Fischerja sem zadnjič videl v Pleskovu. Iz njegovega obraza je odsevala smrt. Štiri leta je prebil v taborišču in s svojimi petdesetimi leti ni več vzdržal naporov.

Dr. Körner, francoski zdravnik, je sicer izčrpan, toda sicer zdrav. Dr. Demes Görög, docent iz Subotice, stoji poleg mene. Njegovo duševno stanje se je poslabšalo. Nedvomno se tudi njemu iztekajo ure. — V Auschwitzu sem ga kril, kolikor sem mogel. Kakor hitro bi spoznali njegovo bolezni, bi ne ostal niti ure več pri življenju.

V Auschwitzu mi je sporočil svoje poslednje naročilo: »Ti si tako energičen in imaš tako trdno voljo, da se boš prebil skozi vse težave in vrnit domov, jaz pa čutim, da ne bom doživel konca svojega ujetništva. Žena in hčerka sta poginili v plinski celici, dvanaestletnega sina Sandorja pa se mi je posrečilo skriti pri menih v Köszedy. Vzemi ga k sebi, ko prideš domov!« Slovensko sem mu tedaj obljubil, da izpolnim njegovo poslednjo željo, če ostanem pri življenju.

Ko so nas prešteli, nas naženo v tematen hodnik, kjer naj čakamo na kopel. Več sto zapornikov čaka tu. Toliko jih je, da traja lahko cele dneve, preden pridemo na vrsto.

Sele po kopeli vpšejajo zapornika v listo za prehrano. Sele nato dobi vsak nekaj hrane. Do tedaj pa lahko tava okrog, dokler ga še neso noge.

Ubogi Demes bega sem in tja. Izgubil je očala in klobuk. Pograbim ga za roko in stresem. Pogleda me, vendar me ne spozna več. Nekaj nedoločenih besed zamrmra in se mi iztrga. Potem pa je izginil v mnogici...

»Vzemi sina k sebi,« mi je naročil. »Tako silno voljo imaš, gotovo se prebiješ do doma!« Nič več ne vem, kaj počen. Neodoljiva sila me žene naprej. V glavi se mi motajo misli: preživeti moram, za Sandorja se moram pobrigati... in pričati moram, povedati moram svetu o vseh grozodejstvih nacistov.

Tistih nekaj, kar jih je prišlo do sem, ni videlo ničesar. Poznali so le svoje barake in poslušali vesti, ki so krožile o moritvi in sežiganju. Jaz pa sem priča, očividno vse grozote v plinskih celicah, v zažigalnih dvoranah in na grmadni.

Prerivam se med množico, dokler se nenadoma ne znajdem v prvi vrsti čakajočih. Nekaj esesovcev stoji tu z gumijevkami v roki. Odločno stopim pred Ober-scharföhrljem in javim: »Zdravnik transporta sem iz avšoviškega KZ. Pustite me v kopalnico!« Pogleda me, potem pa zakliče svojim tovarisom: »Spustite zdravnika v kopalnico!« Vroči zrak kopalnice napolni moje premrele ude z življenjem.

Dodele me v barako 23 karantenskega taborišča. — Pred vratimi barake stoji starešina. Vsakemu od nas da četrti hleba kruha, k temu žlico konserviranega mesa in čašo vroče kave.

Po preteklih desetih dneh res izvrstna večerja. — Potem pa si poščem prostor v kotu. Tako izčrpan sem, da takoj zaspim.

DOKUMENTI DOKUMENTI DOKUMENTI

Italijanski častniki so zlezli na avtomobile. Guehler se stopil okoli avtomobila, pogledal kolesa in zanj pregrajo za častniki.

»Trinajstih ih je,« je dejal Breutzmann, »si jih predele?«

»Na vsakem avtomobilu trinajst?«

»Da,« je dejal Breutzmann.

»Nesrečna številka. In če nam kdo zbeži?«

»Jih bolj imel sumo dvanajst.«

»Ali kdo bo odgovoren?« je dejal Guehler.

»Ti, kaipada, kdo pa drug? Vsak za svojo trinajstico.«

»In siraža n?«

»Ne.« je dejal Breutzmann. »Vozili morava drug za drugim in vsak naj pazi na avtomobil drugega.«

Zlezli so na avtomobil. Guehler je vzel samo kres in ga položil zarezan sebe na sedež.

»Vse bori Izpitul, naj zbežijo.« je pomislil. To da vzel je samokres v roko in ga pregledal, če je noben.

Pričel je Hahnenmann in pogledal v avtomobil.

»No, kaj počenjo ženske?« je dejal.

»Bedarija, kako daleč je do Frascati?«

»Osemdeset kilometrov.« je dejal Hahnenmann.

Zalegnili so avtomobilski vrata. Počasi so vozili iz mesta. Na cesti je že prečela noč. Guehler je naprej opazoval rdeči svetilki na avtomobilu pred seboj. Premislijeval je:

»Mej avtomobil! Je zadnji. Ako sedaj zavrem in jih pastim, da izstojajo, bodo svobodni.«

Vendar je počedel na samokres poleg sebe.

»Ce jim dovolim, da zbežijo, bodo edil domov.«

Nekaj jih prav zanesljivo pričakujejo žene.«

Izrazeni polj je vzeli mesec. Njegova polkrožna ploskev je plavala nad poljem.

»Kaj naj bi se zgodilo.« je znova pomislil. »izrazeni Italijanski častniki je skočil z mojega avtomobila, trinajst ujetih častnikov, ki sploh niso

zani.«

Boris Werner Richter

PORAŽENI

— Vojna gojova, mi vši bratje,« je dejala ena izmed žena.
Okoli ust je imela globoke gube. Guehler je nermel in rdeče naličena usna. Vzel je konzervo in jo vrgel. Zenska se je smerjala.
— Lepo bi bilo,« je dejal Breutzmann.
Guehler je nenadoma občutil glad teh žena, glad po življenju in miru.
Vzel je vse konzerve in jih vrgel ženskam.
Izrazena vogala je pripeljala motorno kolo.
— Kaj se dogaja tukaj? — je dejal Hahnenmann.
Breutzmann se je snejal.
— Clovek, je dejal, same cape.
Guehler je metal z avtomobila konzervo za konzervo. Hahnenmann je dejal:
— Kaj počenja?
— Lačne so.
— Znarel si. Za vsako konzervo bi lahko spal zeno izmed njih.
Hahnenmannov široki mesnat obraz je kar žarel.
— Stori, kakor mi, je dejal in polnil na dve steklenici olivenega olja v svojem žepu.
— Za vsako steklenico enkrat.
Guehler je pogledal Hahnenmana in utihnil. Vzel je preostale konzerve in jih zmetal ženskam.
— Da, je dejal, zastonji ti ni ime Hahnenmann.
— Zapri gobec. Rajši mi daj sir. Potreboval ga bom.
— Hahn je v nemščini petelin (op. prev.).